

IOANA VOICU-ARNĂUTOIU

Un om trecut prin iad: Ion Mihalache

După fraudarea grossolană a alegerilor din noiembrie 1946, distrugerile PNT, căscătorul de drept al acestor alegeri, a devenit unul dintre obiectivele principale ale comuniștilor. Conform directivelor de la Moscova, trebuiau să-i întărească pe scenă politică prin orice mijloace.

Lucrul Pătrășcanu, arestat din ordinul proprietelor contractuale ideologice, anchetat fiind de către acestia, declară în 2 noiembrie 1949... propunsem o distincție în burghezie, izolând pe cei mai serioși adversari ai noștri (serioși prin aderența pe care o aveau în masă sănătoasă) (adică) pe Iuliu Maniu și aceea parte a conducerii PNT care îl urmează...“

Astfel, anul 1947 avea să aducă PNT-ului cele mai grele lovitură: arestarea și înțemnițarea conducerii sale, în frunte cu Iuliu Maniu și Ion Mihalache pentru cesa ce jurnalul comunității numea „complot împotriva statului român”, iar la 29 iulie, interzicerea partidului prin decret.

Pretextul fusese tentativa unui grup de fruntași ai partidului, printre care vicepreședintele Ion Mihalache, de a fugi din țară. Încep anchetele, confruntările și interrogatoriale, care vor culmina cu procesul prezentat de colonelul magistrat Alexandru Petrescu. Pentru Ion Mihalache, în vîrstă de 65 de ani, începe un lung calvar care va sfârși prin exterminarea sa. Închis în timpul anchetei, la 6 august 1947, se consemnează în depozitia anchetatorului: „Este ora 2 noaptea; cel puțin fac apel să fiu amănat pe mărine, sunt în a 24-a zi în care noppătă mă scot din jumătate în jumătate de oră, xuferind de lombosciatice de un pal de cimbru cu săptămăni subțire.“

Intr-un memoru adresat președintelui Tribunalului Militar, scris în detinție imediat după pronunțarea sentinței, Ion Mihalache declară: „Procesul s-a înjighebat de către organele de siguranță ale statului, unde am fost deținut 103 zile, după ce majoritatea fruntașilor din țară ai Partidului stau încă cu mîne închiise în lagăre începând cu luna martie, ori ascunși

departe de domiciliile lor, urmăriți pentru a fi arestați. La sfârșitul statutului „Instrucția” s-a făcut la cea mai mare parte din detinut sub presunție alternativă „acuzat” sau „mărtor (...) și nu sub jurământ (...).” Când la sfârșitul recăutării său, dr. procuror Georgescu s-a adresat băncii acuzaților și ne-a stigmatizat înaintea de darea sentinței: Sunteți măre trădători... sunteți niste... n-am mai auzit ce a mai pronuntat. Am simțit că sufletul meu se despărțea în două: de o parte rămâne acela pe care îl stiam eu că m-a calărat în viață întregă, și de alia, cel nou, cel zugrăvit cu pasiune și talent de dr. Procuror - caricatura suflătului meu adevarat.

La 12 noiembrie 1947, Ion Mihalache, condamnat la însemnată grea pe viață, este trimis la Penitenciarul Galati.

Din dosarul său de penitenciar, la pagina 7, afișăm că în 14 august 1951, este transferat de la Galati la Penitenciarul Sighet și că detinutul este considerat „periculos”. Închisoarea de la Sighet mai este amintită în dosarul lui Ion Mihalache și în anul 1955, când găsim o fișă cu amprentă digitală datată 27 iunie.

La 27 iulie 1955 condamnatul este adus la închisoarea din Râmnicu Sărat, unde Ion Mihalache primește numărul matricol 51. Din acest moment, actele oficiale, rapoartele de pedepsire sau referatele medicale nu mai au ca subiect o persoană, ci un număr matricol. Majoritatea documentelor din dosarul penitenciar al lui Ion Mihalache provin din timpul detinției sale la Râmnicu Sărat între anii 1955 și 1963, an în care a decedat (la 5 februarie). Se pare că în timpul detinției la Râmnicu Sărat Ion Mihalache a fost adus de către o oră la Ministerul de Internă pentru a fi anchetat sau pentru a fi constrâns să-și dezavoueze convingerile politice.

Două categorii de documente rețin atenția la studierea dosarului de penitenciar: rapoartele supraveghetorilor care menționează abaterile pentru care detinutul Ion Mihalache a fost deseori pedepsit; și referatele întocmite de medici penitenciarului Râmnicu Sărat, care semnalizează maladile de care suferea Ion Mihalache și care s-au agravat, dată fiind condițiile de detinere la care a fost supus în timpul celor aproape 16 ani de închisoare. În procesul verbal de constatare a decesului lui Ion Mihalache, cauzat de o gravă insuficiență circulatorie cerebrală și edem cerebral, dr. Aurel Dumitrescu consemnează: „(...) Numitul a fost în tratament medical permanent, primele semne de boală apărând în 25 martie 1957, când a început să manifeste primele semne de involuție cauzate de arteroscleroză. La data de 9 aprilie 1957 manifestându-se mai accentuat”.

născută în 22 noiembrie 1922, absolventă a Academiei de Muzică din București, secția violoncel, din 1982 vicepreședinte Filarmonicei „George Enescu” București. - În prezent o universitară la Facultatea de Muzică din București. - a susținut numeroase concerte și recitaluri în România și în străinătate. În Italia (Roma), Giorgio Fermo, Carlo Maria Giulini și Filarmonica din București a susținut recitaluri în Europa, Japonia și SUA. - a prezentat recitaluri la Congresul Internațional de Psihatrie, Simpozionul de la Sighet (1993 - Timișoara) și la publicat încoace în 1993 lucrările deosebite ale partizanilor din cadrul Nucleoasă în vîrstă, Memorialul Sighet și Revista 22 „România liberă” și.

Autoarea acestui articol este fata altui membru al neamului nostru, Tania Amătuțiu, implicată într-un accident rutier în urma căruia și-a pierdut viața în spatele unui autotren comunitar din România. Tatăl său a fost exact de comunism în judecata de moarte. Mama sa a murit în temnița de la Miercurea Ciuc. Rămășită orfelană, viața sa n-a fost deosebită. Despre domnia sa vezi în următoarele pagini.

Articolul de față a fost întocmit după documente certe, aflate azi în arhiva SRI și la care îl să punem secesul.

Așa poate crede că „tratamentul medical permanent” a fost aplicat lui Ion Mihalache într-un spital sau măcar în infirmeria penitenciarului, dacă nu am cîte documente (probabil incomplete) care atestă ce s-a întâmplat cu detinutul începând cu 1956.

Încă din martie 1956 medicul de atunci al penitenciarului Rîmnicu Sărat, dr. Grunberg, diagnosticează maladie hipertonică și arterio-scleroza. La 16 martie același an sanctia sanitării a MAI răspunde cererii medicului: „Vă facem cunoscut că nu se poate interna deținutul C.R. Ion Mihalache. Se vă tratează de către medicul unității, la unitate, nefind locuri libere la spitalul Văcărești” - semnat Lt. Col. Tăbără și dr. Rosenfeld, șeful secției sanitare.

În luna august 1956, lui Ion Mihalache îl se refuză posibilitatea de a fi consultat de un medic specialist. Întrucât deținutul are diagnosticul stabilit să fie tratat de medicul unității - hotărâsc Col. Lixandru Constantin și dr. Semăneșcu.

În luna noiembrie, dr. Grunberg recomandă ca tratament pentru maladiile sus-menționate: „Regim alimentar număr 27, pat permanent și o pauză în plus timp de 75 de zile”. Este de presupus că acesta era tot ce avea voie medicul să prescrie unui deținut ca Ion Mihalache.

Toate tratamentele medicale erau aduse spre aprobare comandanțului închisorii Alexandru Vîjeneșcu (pe atunci doar locotenent). Condițile în care Ion Mihalache, la acea dată în vîrstă de 75 de ani, își ispăsea ani de închisare în perioada imediată decîndării boala, se pot deduce și din raportul întocmit de Lt. Maj. Grigoriu Alexandru: „...detinutul de la celule nr. 33 și (sic) aruncat în mod dușmanos cărbuni care îau (sic) foc și sunt prea fier și că acești cărbuni la (sic) pus în gamela în care primă mâncare... Întrebându-l de ce a făcut asta a răspuns căci cu el să se facă o excepție căci e bătrân și bolnav să nu î se mai dea praf de cărbune.” De remarcat că praful de cărbune pentru a se închinde o zi întreagă în luna februarie începea într-o gamă.

Într-un referat medical din 4 noiembrie 1957, medicul recomandă pentru tratarea arterio-sclerozei deținutului cu matricola 51 „regim alimentar și pat de la 1 noiembrie până la 31 decembrie”.

Pe 19 noiembrie 1957, Ion Mihalache este sancționat pentru că „Deținutul (...) nu respectă programul stănd culcat încontinuu, iar dacă iam (sic) altă atenție mea (sic) a răspuns că nu poate sta atîfel că este bolnav. Se recomandă două zile izolator”.

La 7 decembrie (deci tot în timpul de repaos la pat)

recomandat de medic), Ion Mihalache este sancționat cu trei zile izolator pentru că „nu a respectat ordinul privitor la pat, fiind găsit înveit cu pătură fără atenție și a răspuns cu voce tare să iau ceva să-l dau în cap, continuând să stea culcat și înveit cu pătură”.

Un document MAI din 17 decembrie 1957 consimnează: „Tov.Cpt. Enoiu Gheorghe, din unitatea noastră, este delegat să ancheteze în incinta penitenciarului Râmnicu Sărat pe condamnatii Mihalache Ion și Todea Alexandru”.

La 21 octombrie 1958, medicul închisori recomandă trei luni de regim alimentar și pat pentru artero-scleroză generalizată și boala hipertonică, la care s-a adăugat un glaucom și agravarea herniei inghinală.

La puțin timp după acest somnior de alarmă asupra sănătății lui Ion Mihalache, acestuia îi se propun 7 zile izolator pentru că „s-a ușor la geam și la (sic) închis fără să raporteze.” Raportul adăugă: „Am cercetat cazul și detinutul recunoscă că a închis geamul fără aprobare pe motivul că nu mai putea de frig”. Era luna februarie 1959.

Deuă rapoarte consecutive ale mediciului închisorii atestă o înrăutățire a stării generale, apărându-se: „S-a agravat starea generală, amească și spasm cerebral. Se recomandă pat și regim trei luni.” Rezoluția pe referatul medical este: „Se aproba 30 zile.”

Pe 4 ianuarie 1960, ofiterul de serviciu Năstase Grigore raportează comandanțului închisorii: „Fănd chemat de către supraveghetorul Mihi Gheorghe pe la orele 5.55, mi-a raportat că detinutul din celula 34, matricola 51, a clocănit în scaun (...) am insistat să-mi spună dacă a clocănit în scaun sau nu, el mi-a spus că nu, dar noi vrem să ne batem joc de el că nu mai este altui în toată Europa condamnat ca el fără proces de recurs și că să terminăm odată cu el. Pentru că a încercat să ia legătura cu detinutul de la celula 34 propun 4 zile izolare.”

În cursul anului 1960, mai multe referate medicale certifică agravarea stării sănătății lui Ion Mihalache, recomandându-i-se „regim și pat” căte 30 de zile. Ultimul referat, scris probabil în 1960, recomandă fixarea pe corpul detinutului a unei centuri pentru a împiedica strangularea vechii hernii inghinală care ar putea duce la „deces rapid”.

La aproximativ o lună de la aceste recomandări Ion Mihalache este din nou pedepsit cu 5 zile izolare pentru urmărirea: „În timp ce supravegheam am fost chemat de detinut prin clocănuturi în usă și mia (sic) spus Domnule sef dâmi (sic) o îndrumare, aici este Mihalache, repetând acest

cuvânt de două ori și eu l-am trimis la culcare." Ofițerul de serviciu pură în raportul său următoarea concluzie: „(...) acest detinut a mai avut asemenea cazuri când și-a spus numele fără să fie întrebă, cer să fie pedepsit cu 5 zile izolare." Este de presupus că Ion Mihaleche, spunându-și numele cu găzătare, dorea ca detinutul din celulele vecine să afle că se găsește în închisoarea de la Râmnicu Sărat.

Din procesul verbal de constatare al decesului affidat că la 1 iunie 1962 Ion Mihalache „prezintă hemipareza (membrul inferior stâng și membrul superior stâng), fenomen care se remet. De remarcat însă că dezelate semne - dizartia - s-a menținut într-un grad atenuat". Nici acesta îndoiel gravă nu face ca Ion Mihalache să fie internat într-un spital. Mai mult, în luna august 1962 se propune din nou pedeapsa lui cu 5 zile izolare pentru că „a început să type în celișă de se auzea în toată secția (...) să îse repare geamul. Înălț geamul este în stare bună și era închis".

Adresa nr. 136 din 5 februarie 1963, emisă de conducerea penitenciarului Râmnicu Sărat transmîtea M.I. următoare: „Vă facem cunoscut că în ziua de 5 februarie 1963 a decedat în penitenciarul Râmnicu Sărat numitul Ion Mihalache, fiul lui Iancu și al Anei, născut la 18 februarie 1882 în comuna Topoloveni, reg. Pitești, profesia învățător".

Astfel l-a sfărat lungul drum prin infern al lui Ion Mihalache. După decembrie 1969, PNT -ul renăscut l-a declarat pe Ion Mihalache, alături de Iuliu Maniu, martir al partidului Senaui profund ai acestui lăbuț nu poate fi cel înțeles fără a cunoaște suferințele pe care le-a întîrbit cu démitate în cei aproape 16 ani de închisoare.

* „Documente ale procesului Pătrășcanu” - Editura Vremea 1986 București.

Acest text a fost citit la Simpozionul de la Sighet - iunie 1997 și în cadrul Simpozionului „Anul Democrației Naționale Iuliu Maniu - Ion Mihalache” înzit la 12 iulie 1997 la Muzeul Tânărului Român din București.

Autorului ne-a trădărit în mod nou săptă publicare acest text îi mulțumim.